

หลักสูตรอบรม การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้

แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์

หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 1/66

วันที่ 19 – 20 มิถุนายน 2562 ผู้เข้าร่วมอบรม 57 คน

จากองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

นายสิทธิศักดิ์ อภิกุลชัยสุทธิ นายอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่

กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมอบรมฯ ประกอบด้วย ปลัดอำเภอ นายองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้เข้าร่วมอบรมฯ จาก อบต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน

ได้กล่าวถึงความเป็นมาของโครงการร้อยใจรักษ์ ซึ่งมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้เข้ามา ดำเนินการในหมู่บ้านห้วยส้านและหมู่บ้านข้างเคียงที่มี ปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยใช้แนวทางการพัฒนา ทางเลือก เพื่อสร้างโอกาสในการปรับเปลี่ยนชีวิตจากการ เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด มาเป็นการประกอบอาชีพที่ สุจริต ซึ่งการพัฒนาในพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์ จึงได้นำเอา รูปแบบการพัฒนาอดอยตุงมาเป็นโมเดลหลักในการพัฒนา พื้นที่

นายณพวัชร สิงห์ศักดิ์ดา ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริม และพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

กล่าวถึงโครงการร้อยใจรักษ์ โดยการพัฒนาชุมชน ในพื้นที่และหมู่บ้านข้างเคียงด้วยการพัฒนาทางเลือกให้คน ในชุมชนได้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพอย่างสุจริต อีกทั้งยังได้ให้โอกาสกับคนในชุมชนที่ยู่เกี่ยวกับยาเสพติด หันกลับมาประกอบอาชีพที่สุจริต ด้วยการพัฒนา สภาพแวดล้อม และการพัฒนาคน โดยการนำศาสตร์ พระราชา การเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา มาดำเนินการพัฒนา ให้ชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดี และมีความมั่นคงในชีวิต โดยที่ไม่ ต้องไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งนี้ มีความคาดหวังว่าผู้ที่เข้า อบรมฯ จะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้กลับไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ชุมชน

หลักการพัฒนาทางเลือก ในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริม และพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

สำหรับหลักสูตรการอบรมนี้รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการร้อยใจรักษ์ มีนโยบายให้ขยายผลโครงการฯ ไปสู่พื้นที่อำเภอชายแดนใน 4 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน และพะเยา จำนวน 19 อำเภอ โดยมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ดำเนินการจัดฝึกอบรมให้

สิ่งที่คาดหวังในการอบรม คือ การมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนจากทุกคน และการนำประสบการณ์จากการเรียนรู้แนวทางพระราชดำริหลักการทรงงาน และศาสตร์พระราชฯ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองอย่างเหมาะสมกับชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาของชุมชน โดยชุมชนเป็นแกนหลักในการดำเนินงาน และท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ

นายพงษ์พัฒน์ เพิ่มการ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง
ในพระบรมราชูปถัมภ์ บรรยายโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ
คือ

1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยดูทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับชุมชนได้

2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้นอยู่รอด จากการมีข้าวกินตลอดทั้งปี สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและไม่สร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือมีรายได้มั่นคงสามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน คือ การมีเงินออม มีการรวมกลุ่มและพึ่งพาตนเองได้

3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ คือ การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติ ตลอดทั้งกระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ โครงการร้อยใจรักษ์มีการสำรวจข้อมูลจริงร่วมกับหน่วยงานต่างๆ การคืนข้อมูล เพื่อให้ชาวบ้านรู้สาเหตุของปัญหาของตนเอง และประเมินความพร้อมของชาวบ้านในการสละแรงงาน

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การพัฒนาระบบน้ำ

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้
อ่างพวงขอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่
แปลงเกษตรด้วยระบบกาลักน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้
กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุม
และชาวบ้านต้องสละแรงงานการทำงานบูรณาการ
ร่วมกับหน่วยงานราชการ ท้องที่ ท้องถิ่น โดยที่
โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : การผสมปูน มีอัตราส่วนอย่างไร

ตอบ : อัตราส่วน 1 : 6 คือ ปูน 1 กระสอบ ต่อดิน
50 - 60 บั้งก็

ถาม : เขตต้นน้ำอยู่ในเขตพื้นที่ป่า และไม่สามารถ
นำน้ำลงมาใช้ได้ จะมีวิธีการอย่างไรที่จะสามารถ
นำน้ำลงมาใช้ได้

ตอบ : ต้องขออนุญาตการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่า
ตามลำดับก่อน ถึงจะสามารถดำเนินการได้ หากไม่
ดำเนินการตามขั้นตอน จะเป็นการกระทำผิดกฎหมาย

ถาม : การบริหารจัดการน้ำในชุมชนทำอย่างไร

ตอบ : มีการตั้งคณะกรรมการน้ำในหมู่บ้าน ตอนนี้มี 3 คน
คนแรกทำหน้าที่บันทึกมิเตอร์น้ำ คนที่สองทำหน้าที่
ซ่อมแซมระบบน้ำเวลามีปัญหา โดยมีคำตอบแทนให้
ร้อยละสิบบาทของค่าน้ำ

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 เกษตรพอเพียง พืชระยะยาวไม้ผล

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะ ทุเรียน
ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ อาโวคาโด ฯลฯ โดยไล่
ระดับตามความต้องการน้ำของพืช และความสูงของพื้นที่
เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของชาวบ้านและสร้างรายได้
เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่เป็นป่าอนุรักษ์ ป่า
ใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่นา นอกจากนี้ พัฒนา
ต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วง
น้ำดอกไม้ เพื่อการส่งออก CP และดอยคำ เป็นแหล่ง
ตลาดรับซื้อผลผลิตและการส่งเสริมปลูกกาแฟโรบัสต้า

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : มีปัญหาเกี่ยวกับศัตรูพืชกินมะม่วง ไหม

ตอบ : มี ได้แก่ เพลี้ยไฟ หรือพวกเขี้ยรา ก็จำเป็นที่
ต้องใช้สารเคมีควบคุมโรค เช่น ฟิโพรนิล หากมีการ
ระบาดหนักจะใช้ยาเอ็กซอล

ถาม : บริษัทที่เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อรับซื้อผลผลิต
มะม่วงมีบริษัทใดบ้าง

ตอบ : CP เทสโก้โลตัส และดอยคำ

ถาม : หากมีชาวบ้านที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มวิสาหกิจ
ผู้ปลูกมะม่วงมาขายให้กับ CP ทางกลุ่มวิสาหกิจฯ
มีวิธีแก้ไขอย่างไร

ตอบ : ประธานกลุ่มจะเข้าไปอธิบายให้ชาวบ้านผู้ที่
ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มทราบถึงการรับ - ซื้อ และจะไม่
อนุญาตให้นำมาขายได้

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 ความมั่นคงทางอาหาร ข้าว พืชอายุสั้น 1 ไร่ 1 แสน

การเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวพันธุ์อีโตเป็นพันธุ์ท้องถิ่น โดยใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ซึ่งจากเดิมได้ 600 กิโลกรัม/ไร่ เปลี่ยนมาเป็น 800 1,000-กิโลกรัม/ไร่ มีการทำการเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร 1 ไร่ 1 แสน (เป้าหมายคือ อยากรู้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน มาทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสานในพื้นที่ 1 ไร่ มีการปรับปรุงดินด้วยการหมักดินและปลูกพืชสลับหมุนเวียนกัน ทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาว และการทำปศุสัตว์)

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ชาวบ้านที่ไม่มีแปลงนาที่เข้าร่วมโครงการร้อยละกี่ จะทำการเกษตรได้อย่างไร

ตอบ : บางครัวเรือนอาจจะมาเข้าร่วมโครงการ เพื่อเรียนรู้วิธีการ แต่บางครัวเรือนจะทำบนพื้นที่เนินเขา ซึ่งอาจปลูกเป็นข้าวไร่ หรือข้าวนา

ถาม : ผลผลิตที่ได้ จะนำไปจำหน่ายที่ไหน

ตอบ : อันดับแรกส่งเข้าโรงครัวของโครงการ เพื่อใช้ในการประกอบอาหารให้เจ้าหน้าที่ของโครงการฯ อีกส่วนก็นำไปขายในตลาดโครงการฯ หากผลผลิตเยอะ โครงการฯ จะหาตลาดข้างนอกมารับซื้อที่โครงการฯ

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การทำปศุสัตว์

การส่งเสริมปศุสัตว์ เริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด การส่งเสริมประกอบด้วย สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ ส่งเสริมกองทุนอาหารสัตว์ โดยถ่ายทอดความรู้การทำอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนค่าอาหาร กองทุนวัคซีน ให้ชาวบ้านทำวัคซีนเอง เพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : การขยายพันธุ์หญ้าเนเปียร์ มีวิธีการอย่างไร

ตอบ : การขยายพันธุ์หญ้าเนเปียร์ สามารถเพาะพันธุ์ได้ 2 วิธีการ คือ การเพาะเมล็ด และการปักชำ ซึ่งวิธีการปักชำจะได้ผลการเพาะพันธุ์ได้ดีกว่า โดยจะมีอัตราการรอดชีวิตสูง และสามารถเจริญได้รวดเร็วกว่าการเพาะเมล็ด

ถาม : ใน ๑ ปีที่ผ่านมา ทางโครงการได้ทำการขายปศุสัตว์บ้างหรือไม่

ตอบ : โครงการเป็นเพียงการส่งเสริมให้ชาวบ้านเลี้ยงและทานในครัวเรือน หรือหากมีการเลี้ยงมีปริมาณที่มาก และต้องการขาย นอกเหนือจากการขายในชุมชนกันเอง ทางโครงการจะมีส่วนช่วยเหลือในการรับซื้อด้วย

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นางรัชณี : เป็นชาวบ้านห้วยสำนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งการค้าและเสพ แต่เป็นผู้ใช้เงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด ไม่เคยทำงานหาเงินเอง มีญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงให้เงินใช้ตลอด ใช้ชีวิตสุขสบาย เมื่อผู้มีอิทธิพลถูกจับตัวไปและโครงการร้อยใจรักษ์เข้ามา เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีสิทธิมีเสียงมากขึ้น หมู่บ้านเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ตอนนี้ทำงานเป็นลูกจ้างโครงการรายวัน ก็ใช้เงินประหยัด แต่ก็ภูมิใจที่หาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้ด้วยตนเอง

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยาเริ่มจากเสพตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ข้อหาครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตายเพราะความกดดันจากพี่น้องได้กินยาฆ่าแมลงยาฆ่าหญ้าแต่รอดมาได้ เมื่อโครงการเข้ามาจึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการ จุดเปลี่ยนที่อยากจะเลิกจริงเพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำความดี ตอนนี้เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการฯ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

นายมานิต : เป็นคนสุพรรณบุรี มาได้ภรรยาหมู่บ้านบ้านยะผ่า สาเหตุที่เสพยา เนื่องจากเครียดกับปัญหาชีวิตตรึมเร้า เข้าร่วมโครงการครั้งแรก โดยได้รับคำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสาสมัครบำบัด หลังจากเสร็จสิ้นการบำบัดคนในชุมชนให้การต้อนรับดีมาก วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

นายสมบุรณ์ : ติดยาเพราะคบเพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนจะไม่ให้เข้ากลุ่มถ้าไม่เสพด้วย เริ่มเสพมาตั้งแต่อายุ 13 เสพทั้งชายผิงขาว เคยบำบัดหลายครั้งแต่ก็กลับทำเหมือนเดิม เพราะสภาพแวดล้อมรอบข้างเหมือนเดิม การเข้าร่วมโครงการอาสาทำดี มีพี่ๆ ทหารเป็นผู้ดูแลที่ดี และมีหมอดูแลที่ดี พี่ เพื่อนรอบข้างให้กำลังใจ ปัจจุบันครอบครัวให้อภัย คนรอบข้างให้กำลังใจ และให้โอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่

คำถามจากผู้เข้าร่วม

จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ถาม : ในการจ่ายเงินค่ายาเสพติดจ่ายโดยวิธีใด

ตอบ : จ่ายเป็นเงินสด เพราะถ้าหากจ่ายผ่านธนาคารจะเสี่ยงจากการโดนตรวจสอบบัญชี แต่ผู้ค้าและผู้ซื้อจะไม่เคยเห็นหน้ากัน โดยจะมีคนรับหน้าที่ขนส่งให้

ถาม : อาการตอนท่านเลิกยาเสพติดเป็นอย่างไรบ้าง

ตอบ : (คุณสมบุรณ์) ช่วงแรกๆจะปวดขา กระตุก พอผ่านไปสักระยะหนึ่ง อาการปวดจะหายไปแต่อาการภายนอกก็จะมีบ้างเช่น ขนลุก น้ำตาไหล

ถาม : ในระบบการค้าผู้ค้ารายใหญ่กับรายย่อยต่างกันอย่างไร

ตอบ : ผู้ค้ารายย่อยจะเป็นการเอายาเสพมาแบ่งขายที่ละนิด ส่วนผู้ค้ารายใหญ่จะไม่มีขายแบบแบ่งขายแต่จะขายทีละจำนวนมาก

บทบาทของภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักซ์

นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่สาย และ นายสุรัช สุจาศิริวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านเมืองงามใต้ ได้เกริ่นนำ โครงการร้อยใจรักซ์ และได้บรรยายถึงความเป็นมาเหตุผลที่เข้าร่วมการดำเนินโครงการ ดังนี้

ก่อนมีโครงการฯ มาในพื้นที่ในชุมชนมีปัญหากลุ่มผู้มีอิทธิพลและยาเสพติด อยู่ในระดับรุนแรงทำให้คนในชุมชนเกิดความเดือดร้อนในการใช้ชีวิตมาก หลังจากโครงการเข้ามาดำเนินการมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวนมากทั้งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมเป็นจำนวนมากและได้จัดประชุมเพื่อหาความร่วมมือในการดำเนินการ ซึ่งมีชาวบ้านเข้าร่วมมากกว่า 80% และที่ประชุมเห็นด้วยที่จะเข้าร่วมโครงการร้อยใจรักซ์ทั้งหมด ในการดำเนินการช่วงแรกมีบ้านห้วยसान หมู่ที่ 10 เข้าร่วมโครงการต่อมามีการดำเนินการต่ออีก 3 หมู่บ้านและเข้าร่วมการพัฒนาโครงการเป็นต้นแบบการพัฒนาาร่วมกัน

ในช่วงขั้นแรกของการดำเนินการคือศึกษาพื้นที่สำรวจข้อมูลเศรษฐกิจสังคมหลังจากนั้นได้รวบรวมข้อมูลแล้วคืนข้อมูลให้แก่ชุมชน ได้จัดกระบวนการในการค้นหาปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการประชุมซึ่งในเวทีการประชุมได้มีหลายหน่วยงานเข้าร่วมรับฟัง และได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาจากการจัดเวทีประชุมทำให้ได้แนวทางในการแก้ไข ดังนี้ ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาอาชีพ และปัญหาสุขภาพ หลังจากรับทราบปัญหาแล้วหน่วยงานปกครองท้องถิ่นเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการประชุมประชาคมจัดทำกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อการบังคับใช้ในหมู่บ้านให้สำเร็จ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ดูแลกันเอง

คำถามจากผู้เข้าร่วมอบรมการแลกเปลี่ยนภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักซ์

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

สถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน เป็นอย่างไรบ้าง

ในพื้นที่ ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน เป็นพื้นที่ที่มีปัญหายาเสพติดในเรื่องของผู้เสพ ซึ่งจะมีผู้เสพฝิ่น และยาบ้า แต่ในเรื่องของการค้าจะไม่มี เนื่องจากเป็นเส้นทางผ่านเพื่อลำเลียงยาเสพติดผ่านเส้นทาง แต่ปัญหาที่พบคือการนำผู้เสพฯ เข้ารับการบำบัดไม่ได้ผล เพราะส่วนใหญ่แล้วผู้เสพที่เข้ารับการบำบัดออกมา ก็จะกลับมาใช้ยาเสพติดเช่นเดิม จากที่ผู้นำชุมชนได้เข้าไปสอบถามจะพบว่าผู้เสพฯ ที่บำบัดเสร็จแล้วหันกลับมาเสพฯ อีกเพราะขาดโอกาสในการยอมรับจากสังคม และครอบครัวของตนเอง

สรุปกิจกรรมและมอบการบ้าน

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาศาสน์

ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

กล่าวสรุป กิจกรรมผลการอบรมและแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาโครงการฯ บ้านห้วยส้าน คือ การพัฒนาให้คนมีโอกาส สร้างทางเลือกให้กับคนในพื้นที่เพื่อไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด การพัฒนาโครงการฯ เข้าไปพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เน้นการพัฒนาแบบองค์รวมให้ครอบคลุมทุกมิติ แต่ที่สำคัญคือการพัฒนาด้านน้ำ เพราะน้ำคือชีวิต ซึ่งเป็นการพัฒนาในขั้นพื้นฐานของการเข้าไปช่วยเหลือประชาชน หากชุมชนมีน้ำใช้เพื่อการอุปโภค บริโภค และทำการเกษตรตลอดทั้งปี ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนก็จะอยู่ดีมีสุข สามารถทำการเกษตรเพื่อส่งผลผลิตออกขายได้ตลอดทั้งปี

การตระหนักถึงปัญหาแล้วจึงพัฒนาร่วมกันในระดับท้องที่ท้องถิ่นหน่วยงานราชการที่สำคัญ คนในชุมชนต้องร่วมออกแรงด้วยในทุกกระบวนการ เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของให้เกิดขึ้นตลอดโครงการฯ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการดูแลไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

ได้มอบการบ้านสำหรับผู้เข้าอบรม 2 ข้อ คือ

- 1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาในรุ่นนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน
- 2) ผู้เข้าอบรมกลับไปปรึกษาหารือเพื่อเสนอโครงการแก้ไขปัญหาคความต้องการของหมู่บ้านชุมชน

โดยมีหลักเกณฑ์ คือ

1. เป็นโครงการที่ต้องแก้ไขปัญหามในชุมชนของท่าน โดยผ่านการเห็นชอบจากประชาคมหมู่บ้าน
2. ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านแรงงาน อาหารระหว่างปฏิบัติงาน หรือการมีส่วนร่วมอื่นๆ
3. สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ จะมีงบประมาณสมทบให้กับโครงการบางส่วน โดยงบประมาณหลักจะต้องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปกิจกรรมการอบรม

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ กระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาได้ เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่เข้าใจ ต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่ และมาฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการต่อไป

สิ่งที่ได้เรียนรู้ และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

สิ่งที่ได้เรียนรู้

1. การทำอ่างพวงสันเขา 2 แบบ 1) อ่างพวงพลาสติก 2) อ่างพวงชอยซีเมนต์
2. การศึกษาแหล่งน้ำ และปริมาณการไหลของน้ำก่อนที่จะนำมาใช้
3. การบริหารจัดการน้ำในชุมชน โดยการสร้างกฎระเบียบ การใช้น้ำและการติดมิเตอร์
4. การจัดสรรพื้นที่ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ป่าใช้สอย ที่เนินเขา ที่ดอน ที่นา
5. การปลูกพืช ต้นไม้ ที่มีความสวยงามเพื่อปรับภูมิทัศน์
6. การปลูกพืชหลังนาเพื่อเพิ่มรายได้
7. การทำปุ๋ยสัตว์ หมู ไก่ เป็ด
8. การทำอาหารกล้วยหมัก เพื่อลดต้นทุนการผลิต
9. การจัดตั้งกองทุน เพื่อลดต้นทุนและส่งเสริมเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์
10. การใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อลดต้นทุนการใช้สารเคมี
11. การบริหารจัดการพื้นที่

แนวทางการนำไปปรับใช้ในพื้นที่

1. การสำรวจแหล่งน้ำ และปริมาณการไหลของน้ำ
2. การจัดสรรพื้นที่ในการเพาะปลูก
3. การลดต้นทุนการใช้สารเคมี
4. การเพิ่มคุณภาพและปริมาณของผลผลิต
5. การรวมกลุ่มเพื่อต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง
6. การทำปุ๋ยสัตว์ในชุมชน ไก่ หมู
7. การจัดตั้งกองทุน วัคซีน/ยา เพื่อลดอัตราการตายของสัตว์ที่เลี้ยง
8. การใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อลดต้นทุนการผลิต
9. การจัดสรรพื้นที่ที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการปลูกพืช 3 ระยะ (ระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว)

การประเมินความพึงพอใจ รุ่นที่ 1/66 องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน				
ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	91.304	8.696	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	76.087	21.739	2.174	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	78.261	21.739	-	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	71.739	28.261	-	-
วิทยากรมีความรู้	89.13	10.87	-	-
สถานที่อบรม	89.13	10.87	-	-
สถานที่พัก	15.217	15.217	-	-
อาหารและเครื่องดื่ม	91.304	8.696	-	-

หมายเหตุ มีผู้ส่งแบบประเมิน 46 คน จาก 57 คน